

*earning every day-ahead your trust
stepping forward to the future*

opcom operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale din România

Tranzactionarea pe termen scurt PZU & PI

FOREN 2014, 23 iunie, Palatul Parlamentului, București

KA 1 - Piețele de energie în 2014: dezvoltări și evoluții în drumul spre integrarea europeană în condiții de transparență și integritate

opcom © All rights reserved

*earning every day-ahead your trust
stepping forward to the future*

opcom operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale din România

- 1. Aspecte generale**
- 2. Reguli principale**
- 3. Mecanisme de tranzactionare**
- 4. Orarul de tranzactionare; participare**
- 5. Transparenta**
- 6. Evolutia parametrilor de piata**

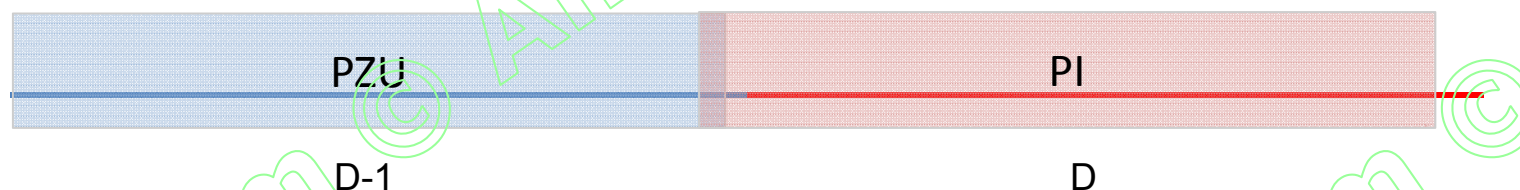
1. Aspecte generale

Scop: crearea unor mecanisme comerciale prin care participantii să poată reduce (elimina) dezechilibrele dintre :

cantitățile orare de energie electrică contractate prin contracte bilaterale (termen mediu și lung)

- prognoza consumului (termen scurt)
- disponibilitățile tehnice ale producătorilor

Orizontul de timp acoperit este de la o zi înaintea zilei de livrare (PZU) până cu două ore înaintea intervalului de livrare (PI)

ofera un pret de referinta pentru piata angro stabilit in mod echidistant si transparent

ofera oportunitatea de tranzacționare cât mai aproape de timpul real
integrarea prin mecanisme de piață a unui volum tot mai mare de energie electrică din surse regenerabile

2. Reguli principale

PZU – LICITAȚIE ÎNCHISĂ

- *) tranzacționare în ziua anterioară zilei de livrare (D-1);
- *) program de tranzacționare în doi pași separați: transmiterea ofertelor și procesul de matching;
- *) mecanism de licitație închisă;
- *) PIP (Preț de Închidere a Pieței) – preț unic pentru fiecare interval orar;

PI – CORELARE CONTINUĂ

- *) tranzacționare începând cu ziua anterioară zilei de livrare (ora 19:00) și până cu două ore înainte de începutul livrării;
- *) sesiunea de tranzacționare permite transmiterea ofertelor și încheierea tranzacțiilor simultan;
- *) mecanism de tranzacționare prin corelare continuă;
- *) tranzacțiile se încheie la prețul ofertei de răspuns (posibil mai multe prețuri pentru același interval orar al zilei de livrare)

Tranzacțiile sunt ferme și se finalizează prin livrare fizică în ziua de livrare/intervalul de livrare

Implementare în 2 etape :

Etapa I 2004 -2005 cu decontare bilaterală
Etapa II 2007-2008 cu decontare centralizată

Implementare în 2 etape :

Etapa I (25.07.2011 – 14.01.2014) o singură sesiune (ajustare)
Etapa II (15.01.2014) corelare continuă

3. Mecanism de tranzactionare - Oferte

PZU

- Oferte orare independente de tip cantitate-pret
- O singura oferta de vanzare si una de cumparare pe interval cu pana la 25 de perechi Q-P
- Transmiterea in avans a ofertelor;
- În cursul sesiunii de tranzacționare participantul poate modifica sau anula ofertele;
- Ofertele de cumpărare sunt automat validate în raport cu garanțiile disponibile la introducerea acestora în sistemul de tranzacționare (dacă oferta de cumpărare este invalidată, aceasta nu este acceptată de sistemul de tranzacționare);
- După încheierea sesiunii, ofertele de cumparare care nu au fost tranzactionate sunt automat anulate, ceea ce permite reîntregirea corespunzătoare a garanției de validare

PI

- Oferta de tip cantitate – pret aplicabila unui instrument de tranzactionare de o ora
- Mai multe oferte de vanzare si de cumparare pe un instrument
- Se pot inscrie oferte numai pentru instrumentele definite in sistem
- În cursul sesiunii de tranzacționare participantul poate modifica, anula sau suspenda ofertele necorelate sau partea din oferte rămasă necorelată;
- Participantul are posibilitatea introducerii de oferte cu caracteristici diverse (ofertă validă în ziua de tranzacționare curentă, ofertă validă până la expirarea instrumentului, Corelează sau Șterge [Fill or kill], Corelează și Șterge [Fill and Kill], etc.);
- Ofertele de cumpărare sunt automat validate în raport cu garanțiile disponibile la introducerea acestora în sistemul de tranzacționare (dacă oferta de cumpărare este invalidată, aceasta nu este acceptată de sistemul de tranzacționare);
- La expirarea unui instrument, ofertele corespunzătoare instrumentului rămase necorelate sunt automat anulate, ceea ce permite reîntregirea corespunzătoare a garanției de validare);

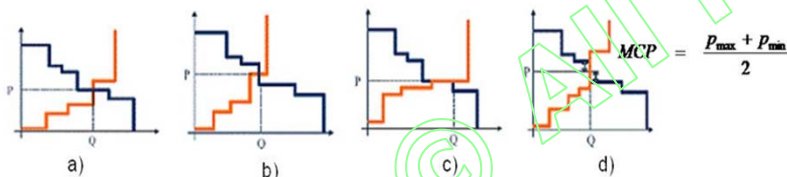
earning every day-ahead your trust
stepping forward to the future

opcom operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale din România

3. Mecanism de tranzactionare - Principii

PZU

- Principiul de stabilire a pretului de inchidere al pietei si a cantitatilor tranzactionate se bazeaza pe echilibrul dintre cerere si oferta reprezentat prin punctul de intersectie acelor doua curbe: a cererii si a ofertei
- Ofertele de cumpărare se ordonează in sensul descrescător al prețului
- Ofertele de vânzare se ordonează in sensul crescător al prețului

PI

- Condiția de încheiere a unei tranzacții prin corelarea ofertelor: prețul celei mai bune oferte de cumpărare este cel puțin egal cu prețul celei mai bune oferte de vânzare, respectiv prețul celei mai bune oferte de vânzare este cel mult egal cu prețul celei mai bune oferte de cumpărare pentru un instrument
- Ofertele de cumpărare se ordonează descrescător după preț; cea mai bună ofertă de cumpărare are cel mai mare preț
- Ofertele de vânzare se ordonează crescător după preț; cea mai bună ofertă de vânzare are cel mai mic preț
- Ofertele de același sens se ordonează după marca de timp

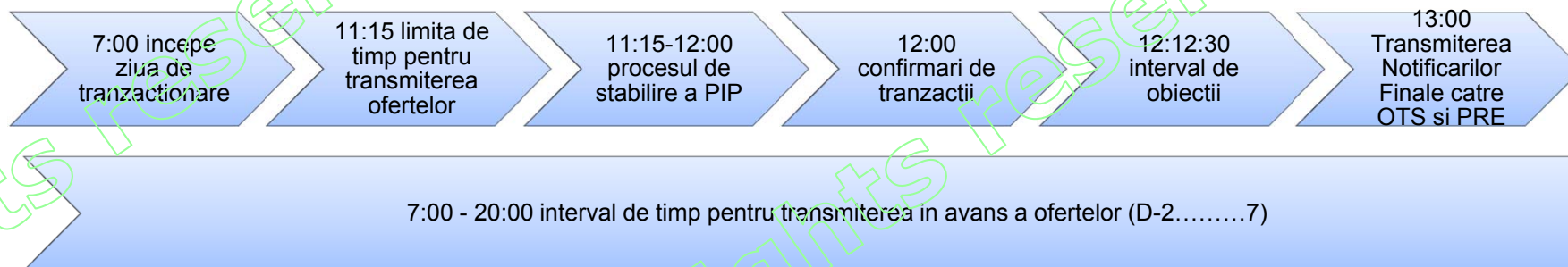

earning every day-ahead your trust
stepping forward to the future

opcom operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale din România

3. Orarul de tranzactionare; Participare.

PZU (D-1)

Ziua de livrare D-1					Ziua de livrare D																							
19:00	20:00	21:00	22:00	23:00	00:00	01:00	02:00	03:00	04:00	05:00	06:00	07:00	08:00	09:00	10:00	11:00	12:00	13:00	14:00	15:00	16:00	17:00	18:00	19:00	20:00	21:00	22:00	23:00
int.20	int.21	int.22	int.23	int.24	int.1	int.2	int.3	int.4	int.5	int.6	int.7	int.8	int.9	int.10	int.11	int.12	int.13	int.14	int.15	int.16	int.17	int.18	int.19	int.20	int.21	int.22	int.23	int.24
Tranzactionare pentru D+1					Tranzactionare pentru D+1																							
					Tranzactionare pentru D+1																							

PI (D-1...D)

earning every day-ahead your trust
stepping forward to the future

opcom operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale din România

Participarea pe PZU și PI : este voluntară pentru oricare persoană care deține o licență sau autorizație de furnizare, exploatare comercială, distribuție (numai pentru pierderile din rețea), operator de transport (pierderi în rețea și schimburi neplanificate) și care are o înregistrare ca PRE sau a delegat această responsabilitate unui alt PRE .

Regulile: sunt stabilite de legislația secundară emisă de ANRE și de procedurile specifice emise de Opcom și avizate de ANRE.

Participanți înregistrați PZU : 236

Participanți înregistrați PI: 79

5. Transparența

Transparența mecanismelor de tranzacționare

Regulile de funcționare și mecanismele stabilite în cadrul grupurilor de lucru și avizate de autoritatea competentă;

Procedurile specifice PZU și PI (supuse dezbaterilor publice și avizate de ANRE) sunt publicate pe site-ul Opcom SA.

Transparența rezultatelor tranzacționării

Publicarea zilnică a rezultatelor pe site-ul Opcom

Informatii referitoare la tranzactionare publicate de site-ul Opcom

PZU

- Cantitatile tranzactionate pe fiecare interval orar;
- Pretul de inchidere al pietei pentru fiecare interval orar;
- Curbele agregate ale cererii si ofertei;
- Indicatori calculati : ROPEX_DAM_Base
ROPEX_DAM_Peak
ROPEX_DAM_Offpeak
- Productie prioritara validata
- Productie prioritara tranzactionata

PI

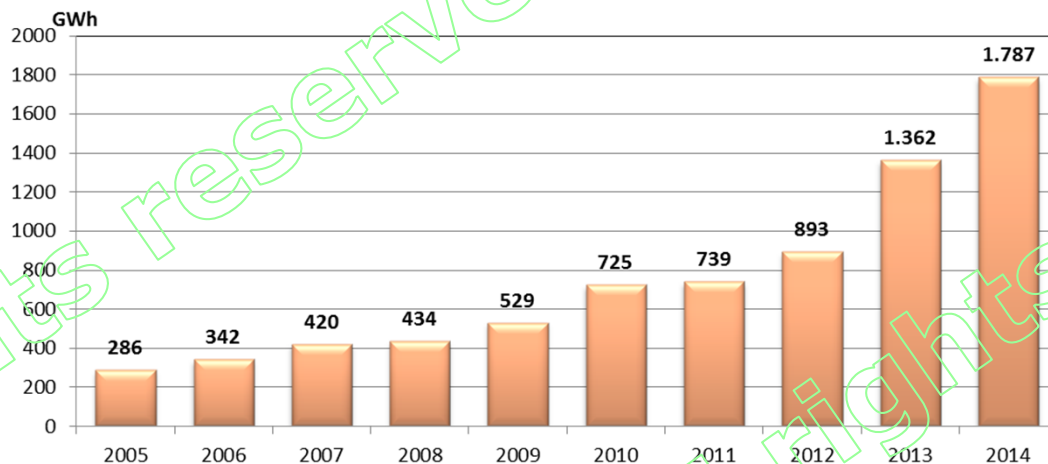
- Prețuri medii orare ponderate
- Volume tranzacționate agregate orar
- Tranzacțiile încheiate de participanți în fiecare zi de tranzacționare, la sfârșitul zilei de tranzacționare
- Ecranul sistemului de tranzacționare (actualizat în timp real)
- Lista celor mai bune 10 oferte de vânzare și a celor mai bune 10 oferte de cumpărare în timp real

earning every day-ahead your trust
stepping forward to the future

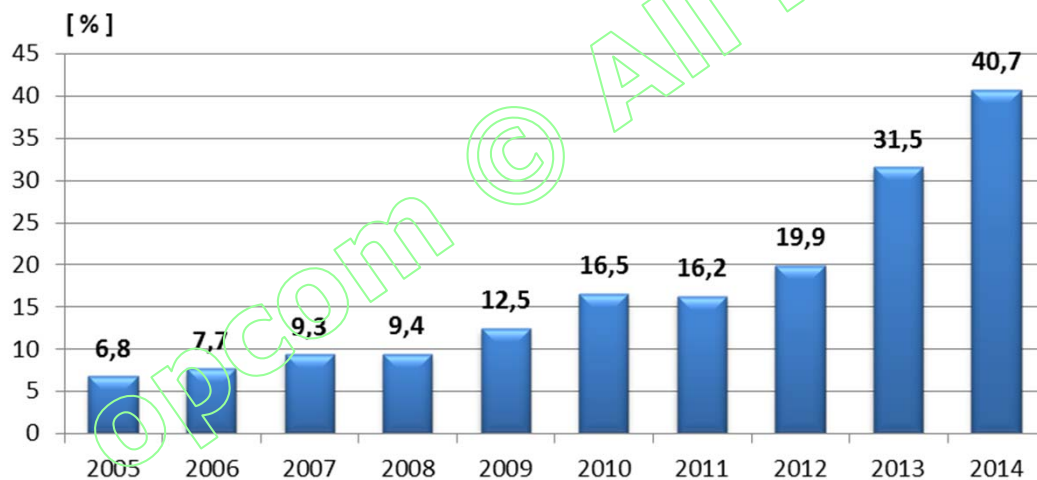
opcom operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale din România

5.1. Evoluția parametrilor caracteristici (PZU)

Volume mediu lunar tranzactionat [GWh]

Total tranzactionat 75.984 GWh

Cota de piata calculata in raport cu consumul prognozat al SEN [%]

Cota medie 16,03% (2005-2014)

FOREN 2014, 23 iunie, Palatul Parlamentului, București

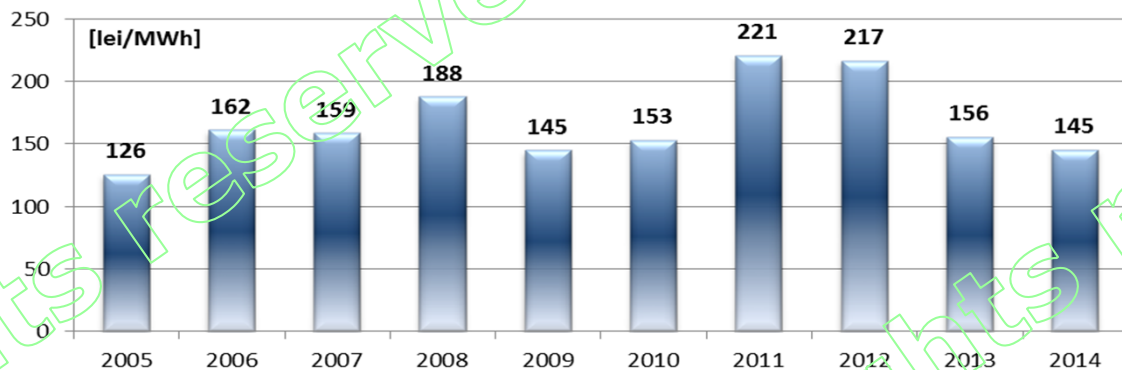
KA 1 - Piețele de energie în 2014: dezvoltări și evoluții în drumul spre integrarea europeană în condiții de transparență și integritate

earning every day-ahead your trust
stepping forward to the future

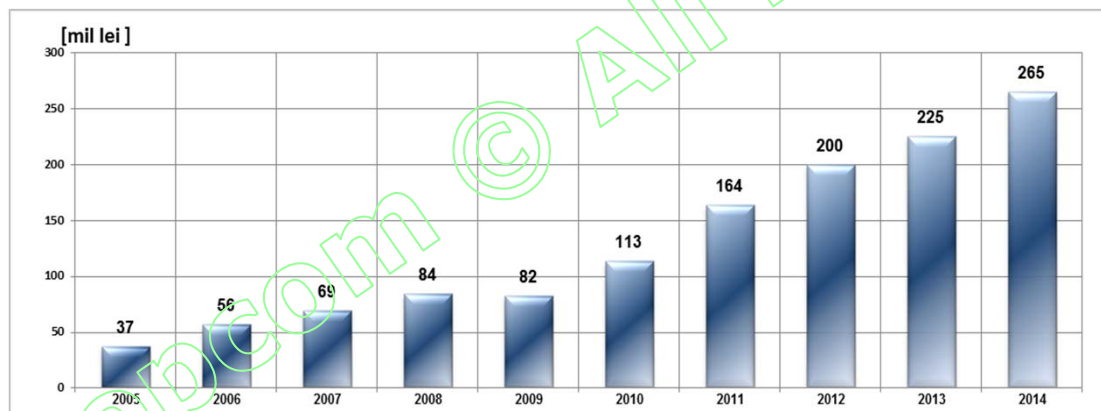
opcom operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale din România

5.1. Evoluția parametrilor caracteristici (PZU)

PIP mediu aritmetic [lei/MWh]

PIP mediu (2005-2014) 170,63 lei/MWh

Media lunara a valorii tranzactiilor
[mil.lei]

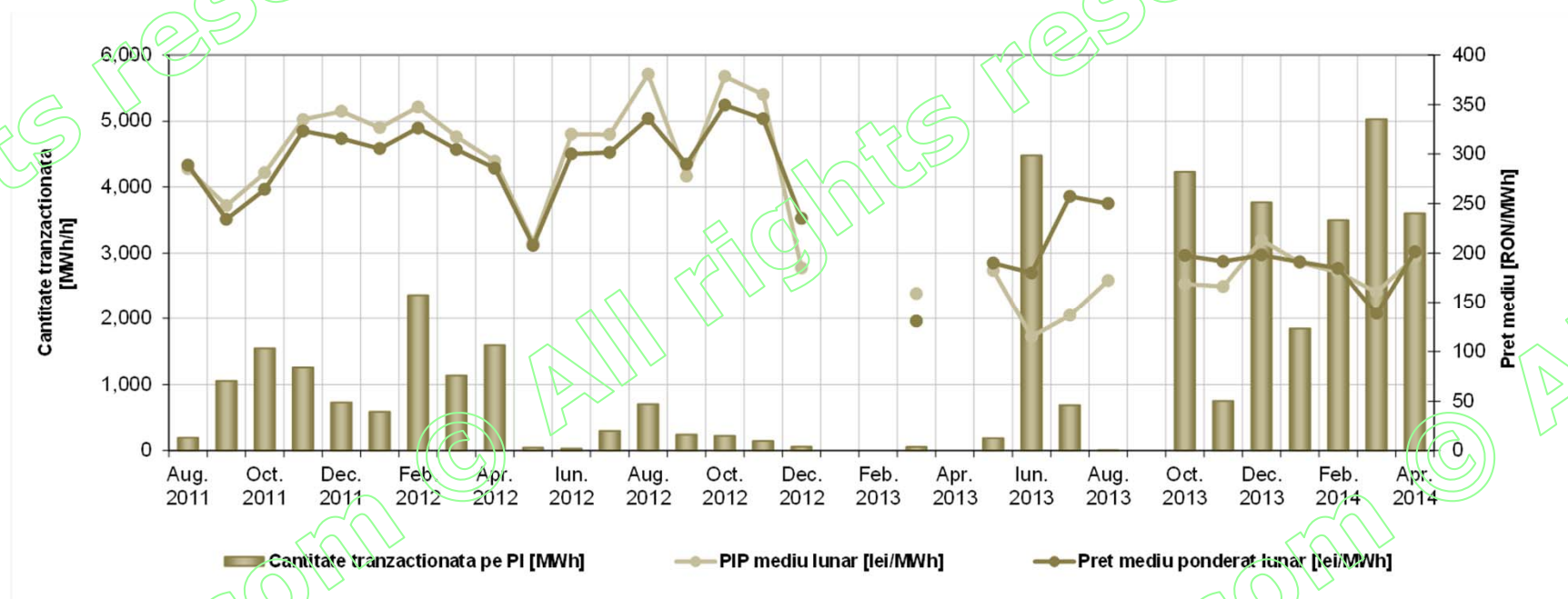
Valoarea totala a tranzactiilor
13.463 mil.lei

earning every day-ahead your trust
stepping forward to the future

opcom operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale din România

5.. Evolutia parametrilor caracteristici (PI)

Volum tranzactionat 45 819 MWh

FOREN 2014, 23 iunie, Palatul Parlamentului, București

KA 1 - Piețele de energie în 2014: dezvoltări și evoluții în drumul spre integrarea europeană în condiții de transparență și integritate

*earning every day-ahead your trust
stepping forward to the future*

opcom operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale din România

Va multumim pentru atentie!

www.opcom.ro
